

KÚRIA

Bfv.I.1445/2018/8. szám

A Kúria Budapesten, a 2019. év március hó 12. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

Az önbíráskodás büntette és más bűncselekmény folyamatban volt büntetőügyben a terhelt felülvizsgálati indítványát elbírálva a Kisvárdai Járásbíróság 1.B.564/2015/24. számú ítéletét, illetőleg a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.199/2017/6. számú végzését hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 15.000 (tizenötezer) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Kisvárdai Járásbíróság a 2017. február 7. napján kihirdetett, és a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.199/2017/6. számú végzése folytán 2017. szeptember 26. napján jogerős 1.B.564/2015/24. számú a terheltet bűnösnek mondta ki önbíráskodás büntettének kísérletében [Btk. 368. § (1) bekezdés] és testi sértés büntettében [Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés], ezért őt mint többszörös visszaesőt, halmazati büntetésül négy év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és négy év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a terhelt nem bocsátható feltételes szabadságra.

A jogerős ügydöntő határozatok ellen a terhelt terjesztett elő, a törvényi ok megjelölése nélkül, felülvizsgálati indítványt.

Indokai szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem derítette fel, a bíróság mindössze húsz perces bizonyítás után ítéletet hozott. A bíróság az általa megnevezett tanúkat nem hallgatta ki, és azt sem vette figyelembe, hogy a sértett kérte a közvetítői eljárás lehetőségét, valamint elfogadta a terhelt bocsánatkérését. Állítása szerint az ügyben eljáró bíróságnak a tárgyalást követően azt közölte

vele, hogy azért szabott ki vele szemben négy év fegyházát, mert az ellene elkövetett bűncselekményt megvalósító támadót látta benne. Álláspontja szerint a bíróság megsértette emberi jogait és faji alapon hátrányos megkülönböztetésben részesítette.

Mindezt szeretne volna a másodfokú bíróságon feltárni, de a tárgyalás időpontjáról nem kapott értesítést.

Mindezek alapján indítványozta a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezését és ügyének átadását a Záhonyi Rendőrkapitányságnak. Előadta, hogy a jelen ügyben kiszabott szabadságvesztés büntetését hat hónapja tölti, azóta cukorbeteg lett, húsz kilót fogyott, családjának ő a családfenntartója. Ezért indítványozta a büntetés végrehajtásának félbeszakítását, és védő kirendelését kérte.

A Legfőbb Ügyészség a Be. 657. § (1) bekezdése alapján tett nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt a törvényben kizártnak tartotta.

Álláspontja szerint a terhelt a felülvizsgálati indítványában a törvényi tilalom ellenére a jogerősen megállapított tényállást támadja, amikor ártatlanságát hangoztatja, illetve az elmaradt bizonyítást kifogásolja. Megjegyezte, hogy a kiszabott büntetés tartamának vitatására a törvényes minősítés mellett nincs mód, a terhelt azon állítása, hogy a másodfokú nyilvános ülésre nem kapott idézést, az iratok alapján cáfolható. Nem ítélte alaposnak a faji alapú hátrányos megkülönböztetésre és az eljárás bírói elfogultságára történt hivatkozást sem.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálati indítványt, mint törvényben kizártat, utasítsa el (BF.1466/2018/1. szám).

A terhelt kirendelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára írásbeli észrevételt tett, melyben arra az álláspontra helyezkedett, hogy védelem nem az ítéleti tényállást támadta, hanem azt kifogásolta, hogy a bíróság a tényállás megállapításához szükséges bizonyítást nem folytatta le.

Ezért, csatlakozva a felülvizsgálati indítványhoz, a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

-.--.

A Be. 649. § (5) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatokat - a (6) bekezdés szerinti kivétellel - csak a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

A Kúria - e szabály betartása mellett - a következetes gyakorlatának megfelelően a felülvizsgálati indítványt minden esetben tartalma alapján bírálja el, és nem csupán arra figyelemmel, hogy az indítványozó abban melyik, a felülvizsgálatot megalapozó eljárási rendelkezést hívta fel. Így jár el a Kúria abban az esetben is, ha a felülvizsgálati indítvány előterjesztője nem jelöli meg az eljárási törvény azon rendelkezéseit, amelyek alapján a megtámadott határozatok felülvizsgálatát kezdeményezi. A Kúria álláspontja szerint a felülvizsgálati indítványban értékelhető felülvizsgálati okként csupán a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjára figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés b) és d) pontjában meghatározott feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés jöhet szóba.

A felülvizsgálati indítvány elbírálására a Kúria a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül; emellett a 659. § (6) bekezdése alapján vizsgálta a 649. § (2) bekezdésében meghatározott esetleges további eljárási szabálysértéseket is, illet azonban nem észlelt.

-.--

A jogerős ügydöntő határozat meghozatalára a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (rég. Be.) hatálya alatt került sor. 2018. július 1-jén ugyanakkor hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (Be.).

A Be. 868. § (1) bekezdése alapján a törvény rendelkezéseit - a 868-876. §-ban meghatározott eltérésekkel - a hatálybalépésekor folyamatban lévő büntetőeljárásokban is alkalmazni kell. A felülvizsgálati eljárás tekintetében a törvény ilyen eltérő rendelkezéseket nem tartalmaz, ezért a Kúria az indítványt a 2018. július 1. napján hatályba lépett Be. alapján bírálta el.

A Be. 659. § (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati indítványt a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.

A felülvizsgálati indítvány részben a törvényben kizárt, egyébként alaptalan.

A Be. 659. § (1) bekezdése alapján felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó, a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A 650. § (2) bekezdése pedig kimondja, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálat során a jogerős határozatban megállapított tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése nem vizsgálható, az eljáró bíróságok által levont jogi következtetések - így a bűnösség megállapításának, és a cselekmények jogi minősítésének - helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével bírálható el (BH 2004.102.).

Ebből következően a felülvizsgálat során a tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem bírálható felül. Így nem vizsgálható a tanúk szavahihetősége, sem az, hogy az eljáró bíróságok a bizonyítási eljárás során milyen esetleges hibát vétettek, mint ahogyan az sem, hogy a bizonyítási indítványok elutasítása helyénvaló volt-e. Arra sincs lehetőség, hogy ilyen okok miatt a megtámadott határozatokat hatályon kívül helyezve, a Kúria új eljárás lefolytatására utasítsa az elsőfokú bíróságot.

Ezzel szemben az indítványozó a bizonyítékok mikénti értékelését, illetve az eljáró bíróságok mérlegelésének és a bűnösségre levont következtetéseinek helyességét, ezen keresztül pedig a tényállás megalapozottságát támadta, amikor arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság nem folytatta le megfelelően a bizonyítási eljárást.

Megjegyzi a Kúria, hogy az elsőfokú bíróság a két érdemi tárgyalási napon négy tanút hallgatott ki, részben helyt adott az egyébként vallomástételt megtagadó terhelt bizonyítási indítványának, és lefolytatta a szükséges okirati bizonyítást is.

Ily módon az eljáró bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységét és a bűnösségre levont következtetéseinek helyességét kétségbe vonó érvek nem vezethettek eredményre.

Alaptalan a felülvizsgálati indítvány hivatkozása a bírói elfogultságra is.

Az ügyben a terhelt az eljáró bíró ellen elfogultságára alapított kizárási indítványt terjesztett elő, a bíró kizárását a Kisvárdai Járásbíróság a 2016. szeptember 1. napján meghozott 1.B.564/2015/16. számú végzésével megtagadta, kioktatva a terheltet arra, hogy kizárási megtagadását az ügydöntő határozat elleni jogorvoslatban lehet sérelmezni.

Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezést sem a terhelt, sem védője nem indokolta írásban, a másodfokú nyilvános ülésen jelen volt védő a kizárási megtagadását nem sérelmezte.

Ilyen körülmények között a felülvizsgálati indítványnak az első fokon eljáró bíró elfogultságára hivatkozó részét a Kúria alaptalannak

tartotta.

Ami pedig a terhelt azon kifogását illeti, hogy az elsőfokú bíróság nem engedélyezte a közvetítői eljárás lehetőségét, a Kúria rámutat: ennek törvényi előfeltételei hiányoztak. Az önbíráskodás büntettének büntetési tétele ugyan öt évig terjedő szabadságvesztés, és a felnőttkorú elkövetők esetén a Btk. 29. § (2) bekezdése a közvetítői eljárás alapján megállapított tevékeny megbánás lehetőségét e büntetési tétel mellett korlátlan enyhítést lehetővé tévő rendelkezésként ismeri, azonban a terhelt többszörös visszaeső. A többszörös visszaesők esetében pedig a 29. § (3) bekezdés a) pontja kizárja a tevékeny megbánás alkalmazását, így a közvetítői eljárás lefolytatásának lehetőségét is.

A sértetti felajánlás figyelmen kívül hagyása ezért nem az eljárt bíró önkényén vagy ellenszenvén, hanem kifejezett törvényi tilalmon alapult.

Nem valósult meg más, hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés sem. Az iratok alapján megállapítható, hogy a terhelt idézése a alatti lakcímről a Nyíregyházi Törvényszékhez „nem kereste” postai jelzéssel érkezett vissza, a kézbesítést 2017. július 27., 2017. augusztus 11., 2017. szeptember 8. és 2017. szeptember 15. napján kísérelte meg a posta. Az 1998. évi XIX. törvény (régi Be.) 43. § (5) bekezdése előírta, hogy a Magyarország területén terhelt köteles lakóhelyének, illetve tartózkodási helyének címét, illetve értesítési címét és annak megváltozását az elköltözés, illetve a címváltozás után három munkanapon belül az eljárást folytató bíróságnál bejelenteni.

A Kisvárdai Járásbírósághoz 2016. szeptember 9. napján érkezett beadványában a terhelt lánya arról tájékoztatta a bíróságot, hogy a terhelt értesítési címe ... Ennek ellenére a Záhonyi Rendőrkapitányság 2016. október 6. napján arról tájékoztatta a bíróságot, hogy a terhelt a ... lakcímén tartózkodik, a központi lakcímnnyilvántartó tartózkodási helyeként ... lakcím van megadva, a terheltnek más állandó, illetve ideiglenesen bejelentett lakcíme nincs. A Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság 2017. február 7. napján kelt jelentése szerint a ... lakcímen a terhelt fia lakik, aki elmondta, hogy édesapja Budapesten tartózkodik, de pontos címét, elérhetőségét nem ismeri.

A régi Be. 70. § (7) bekezdése szerint a kézbesítési bizonyítvánnyal (tértivevénnnyel) feladott hivatalos iratot a kézbesítés második megkísérlésének napját követő ötödik munkanapon kézbesítettnek kell tekinteni, ha a kézbesítés azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot nem vette át.

E törvényi rendelkezés, és a másodfokú bíróság rendelkezésére álló

adatok alapján a terhelt ... lakcíméről való idézése szabályszerű volt, és a kézbesítés is megtörtént. A régi Be. 362. § (3) bekezdése alapján a nyilvános ülést a szabályszerűen megidézett vádlott távollétében is meg lehet tartani, s ha a nyilvános ülés eredményeként megállapítható, hogy a meghallgatása nem szükséges, a fellebbezés elbírálható.

Nem sértett tehát eljárási szabályt a másodfokú bíróság, amikor a másodfokú nyilvános ülést a terhelt távollétében tartotta meg. Az ugyanis, hogy a kézbesítés ténylegesen sikertelen maradt, nem a bíróság mulasztására (BH 2018.73.), hanem arra vezethető vissza, hogy a terhelt az értesítési címét, illetve annak megváltozását a bíróságnak nem jelentette be.

Ezért a Kúria a felülvizsgálati indítványt alaptalannak találta, és a Kisvárdai Járásbíróság 1.B.564/2015/24. számú ítéletét, illetőleg a Nyíregyházi Törvényszék 3.Bf.199/2017/6. számú végzését a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályában fenntartotta.

A családfenntartó mivoltára és a fogvatartás miatt megromlott egészségi állapotára való hivatkozása a terheltnek pedig azért nem vezethetett eredményre, mert a felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye, tehát az enyhítő körülményeket sem lehet újraértékelni.

A felülvizsgálati eljárásban a védő részvétele kötelező, ezért a terhelt részére a Kúria a területileg illetékes ügyvédi kamara útján védőt rendelt ki. A kirendelt védő az előbbiekben ismertetett írásbeli észrevételt tett, ezért részére a pártfogó ügyvéd, az ügygondnok és a kirendelt védő részére megállapítható díjról szóló 32/2017. (XII. 27.) IM rendelet 7. § (3) bekezdése szerinti mértékű felkészülési díj jár, amelynek összege a Magyarország 2019. évi központi költségvetéséről szóló 2018. évi L. törvény 64. § (4) bekezdésére figyelemmel 15.000 forint, és amelyet a Be. 664. § (1) bekezdése alapján az állam visel.

A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 653. § (1) bekezdésére figyelemmel a 458. § (3) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. március 12.

Dr. Csák Zsolt s.k. a tanács elnöke, Dr. Soós László s.k. előadó

bíró, Dr. Vaskuti András s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bírószági tisztviselő